

la pena de mort

- Susanna Woodcock-

El recent cas de "Tookie", executat fa poc per injecció letal a l'estat de Califòrnia, ha fet ressorgir el tema de la pena de mort. Aquesta breu aproximació al tema no pretén plantejar totes les preguntes rellevants, i molt menys respondre-les. Però us comparteixo un apropament al tema que personalment he trobat molt útil. El dec a David Field i Peter Toon al seu llibre *Real Questions* (Lion Publishing, 1982). Considerarem quatre elements del concepte de sentència per un crim, i després parlarem de la qüestió en sí des de tres punts de vista diferents.

La primera pregunta que hem de respondre és: Què volem aconseguir a través d'una sentència? La Bíblia fa menció de quatre elements que s'han de prendre en consideració. El primer és la retribució o càstig: un concepte comú a l'Antic Testament i al que Pau també fa referència (per exemple, Gàlates 6:7 diu "*No us enganyeu: de Déu no se'n burla ningú. Allò que un sembla és allò que recull*"). Tot i així, quan Jesús tracta amb la dona adúltera, no aplica aquest principi sinó el de rehabilitació: "*Vés-te'n, i d'ara endavant no pequis més*" (Joan 8:3-11). Als moltes de les lleis de l'Antic Testament, s'hi destaquen dues altres conseqüències desitjables: que la sentència actuï com una força dissuasòria enfront d'altres possibles ofensors, i que la persona culpable hagi de fer algun tipus de restitució pels danys causats (Dt 21:21 i Ex 22:1ss). No es fàcil decidir quin pes donar a cadascun d'aquests elements: retribució, rehabilitació, dissuasió i restitució.

Ara podem dirigir-nos a la qüestió de la pena capital. La Bíblia posa èmfasi a la inviolabilitat de la vida humana, pel fet que l'ésser humà és creat a imatge semblança de Déu. Per tant, en enfocar el crim d'un assassinat a sang freda, es pot argumentar que la pena capital és la sentència apropiada perquè és l'única que reflecteix la gravetat del crim. De fet, l'Antic Testament va prescriure la pena capital per la persona que n'hagués matat a una altra (per exemple, Lev 24:17 i Ex 21:12). Al mateix temps, però, la llei preveia ciutats refugi pels qui cometien homicidi involuntari (Ex 21:13) i així impediè l'aplicació per part de la família del mort de la llei del talió (Ex 21:23,24) i el desencadenament d'un cicle de matances coma a represàlia.

Un canvi en l'enfocament i en la consideració del criminal ens porten a una conclusió totalment diferent. La pena capital deixa lloc pel penediment del condemnat, com mostra el cas d'un dels lladres crucificats al costat de Jesús. Però l'aplicació de la sentència definitiva no deixa cap lloc a la rehabilitació de l'assassí, i poc lloc a la possibilitat que el

condemnat faci algun tipus de restitució pel seu crim. Com a cristians, creiem que Crist pot transformar la vida de qualsevol i no podem atrevir-nos a excloure ningú de la possibilitat del perdó i d'un nou començament. A més, si s'aplica la pena capital automàticament, obviarem possibles circumstàncies atenuants, com possibles problemes mentals o psíquics que redueixin la responsabilitat sobre els fets? I si l'aplicació no és automàtica, hi ha risc que la llei deixi de ser equitativa? Allí on es permeti la pena capital, s'ha d'estar absolutament segur que els sistemes policials i judicials siguin suficientment eficaços perquè no s'executi cap innocent.

Ara ens queda considerar el tercer enfocament, la comunitat, i aquí els arguments són més equívocs. El valor dissuasori de la pena de mort no ha sigut demostrat definitivament: encara que les forces policials en alguns països afirmen la seva força dissuasoria, els psicòlegs la neguen. Alguns diuen que la pena capital demostra que l'assassinat és totalment inacceptable i absolutament repugnant. Altres diuen que aplicar-la disminueix la dignitat de la societat, rebaixant-la al nivell del mateix assassí: pregunten si treure una vida per la via judicial és realment diferent a treure-la d'una altra manera. Per altra banda, en països que no permeten la pena capital, no són poques les ocasions en què la família d'algun assassinat ha reclamat davant de la sentència del condemnat que el valor de la vida treta ha valgut poc en comparació al valor atorgat al culpable.

Per arribar a una postura madura i cristiana davant d'aquests arguments, s'han de prendre en consideració aquests tres enfocaments i a la vegada tenir clar en quina mesura s'ha de buscar cadascun dels elements de retribució, rehabilitació, dissuasió o restitució. No hi ha dubte que la sentència ha de reflectir la magnitud del crim. Però l'assassí és també un ésser humà estimat per Déu i per qui Jesús va entregar la vida. A la vegada, la comunitat requereix dues coses clares: que la sentència dictada actuï com a fre en una societat on la violència preval cada vegada més, i que el valor de la vida treta sigui reconegut adequadament. Desconfiem de les respostes fàcils.

Susanna Woodcock és pastora de l'Església de Crist (IERE), a Sabadell.